

CENTRE CATALA

BUTLLETI MENSUAL D'INFORMACIO PER ALS SOCIS

ANY III - JULIOL-AGOST 1954

CARACAS: PINTO A GOBERNADOR, 143-A—

Telf. 9.320

Nos. 27-28

DEL MOMENT

Aquest Butlletí del Centre Català de Caracas —que és una sola entitat dels catalans de Venezuela que enyoren i volen una Catalunya digna— no acostuma a ficar cullerada en el plat dels altres ni a discutir el que fan o deixen de fer. Hem cregut que no són les declaracions altisonants ni les recriminacions doctorals les que valen i tenen transcendència, sinó les conductes correctes i els fets precisos; i si ningú pot tirar la primera pedra, també cadascú ha de carregar amb el pes —a vegades feixuc— de la responsabilitat dels respectius actes: encerts i errors, accions i omissions.

Si no podem ni volem fer política, i això ens ha salvat segurament de caure en la política de campanar i de capelleta, baixa de sostre i de via estreta, també hem de fer constar que mai no ens hem sentit al marge —i encara menys per sobre— de les altres associacions i agrupacions catalanes d'arreu del món. No ens hem casat o no ens han deixat casar amb ningú, però podem conviure amb tothom i res del que és català ens és estrany ni ens deixa indiferents. Sabem que formem part d'una collectivitat humana, amb virtuts i defectes, amb aportacions assenyades i desafortades, amb grandeses i misèries, amb genialitats i bertranades. I ens consta que, tant les primeres com les segones, ens atrapen i ens afecten, vulguem o no, així ens posem de dret o de través. La floració del que és positiu ens dóna llument nacional, i la pullulació del que és negatiu ens desprestigia indirectament, encara que vingui de francs tiradors.

Per això en aquests moments actuals no volem fer, una vegada més, muts i a la gàbia, i deixarem sentir la veu dels catalans de Venezuela, que no pot ésser altra sinó la de sempre. La d'ahir, la d'avui i la de demà. La que, predicant amb l'exemple, ha buscat, afanyosament, unió i prestigi per a totes les coses catalanes.

Després de quinze anys del desastre, tot el que no sigui procurar aquestes dues àncores de salvació, ens sembla senzillament ganes de tocar el violó, de fer figueretes en el buit i de xipollejar en el no-res i sortir amb ciris trencants.

Avui en dia, collectivament, no som res més que tradició, cultura, història, idioma, ànsies de llibertat i anhels de superació, i això no admet discussió, sinó culte respectuós; no implica divisió, sinó usdefruit en comú; no necessita tartarinades, sinó devoció; i sobren els apagaciris, els rosegaltars i els esgarrapacristos, i falten patriotes, herois i màrtirs.

Unió i Prestigi són dos valors que es compenetren de manera perfecta: si la unió fa la força, també dóna prestigi; mentre únicament al voltant del prestigi és possible obtenir la unió. El prestigi té el gran avantatge que ni es compra ni es ven, no s'improvisa ni s'assalta, sinó que és el lent i meritori resultat d'un llarg exercici ple de noblesa i generositat. La unió no s'imposa ni per la força ni per la renúncia, ni es predica amb xerrameca i xibarrí, amb molt de xim-xim i molt de bum-bum, sinó que és el fruit natural de la tolerància i la comprensió, de l'alta mires i l'abnegació, de la plena disposició a l'eficiència i la responsabilitat.

Que no se'ns repliqui que aquestes coses resulten molt boniques en el paper i massa difícils en la realitat. Si no fos possible més d'una solució amb aquestes dues finalitats, per les quals tots sospirem, no hauríem dit aquesta boca és meva ni hauríem trencat el nostre habitual silenci, que mai no ha volgut ésser una actitud olímpica i despectiva, sinó ganes de no embrollar més la troca. Feu, si us plau, una prova. Demaneu als catalans que us donin el nom de mitja dotzena d'illustres catalans de reconeguda vàlua internacional, i podreu constatar com almenys quatre o cinc noms seran sempre els mateixos en totes les respostes. Heus ací, doncs, que no ens falten sortosament aquestes eminències que tenen la virtut de la unanimitat i d'unir-nos, i els noms de les quals no cal nombrar perquè, com hem dit, estan ben patents en la memòria de tothom. En altres circumstàncies exigiríem crèdit polític, però

en aquests moments, d'ànima en un fil, ens és suficient prestigi a seques; tan li fa que sigui polític, científic, com artístic.

La discussió referent al manteniment de les institucions catalanes a l'exili, per a nosaltres, no pot plantejar-se ja en abstracte, en sentit formalista o legalista, sinó en concret, tenint en compte el contingut i l'eficiència. El dret a la perduració han de guanyar-se'l pam a pam, en la mesura que ens donin prestigi i ens uneixin, i no siguin motiu d'escàndol, discòrdia i confusió.

Ignorem en escriure aquestes línies preliminars per al nostre Butlletí, quina solució es donarà a la vacant produïda en la Presidència de la Generalitat a l'exili, però per endavant sabem que el seu grau d'encert o d'equivocació el jutjarem pel prestigi i la unió que puguin aportar a la causa catalana.

Per a demanar unitat i prestigi —unió per prestigi i prestigi per a la unió— en aquest comentari del moment, no tenim necessitat de saber qui serà l'elegit, perquè per a nosaltres, catalans de Venezuela, no ens ha interessat mai el moment que passa, sinó el moment que queda, el cada instant, tots els moments que puguin eternitzar Catalunya.

COMIAT

Per un cel matinal tot blau i rosa,
jo veia un temple de puríssim marbre
blanquejar entre el verd de la ribera,
damunt les clares ones.

Ses columnades de gentils estries,
al perfilar-se paral·leles, feien
conjunt harmoniós, com el cordatge
de la sagrada lira.

Esculpit el frontó, damunt el pòrtic
serenitat irradiava augusta,
com el front galeat i sereníssim
de Pallas Atenea.

Era allò vist enfora, el santuari
de l'Art suprem. Con en seria esplèndid
l'interior! Quin càntic, quins oracles
allà ressonarien!

Jo prou volguí pujar-hi; mes vaig perdre
l'incert camí; m'abandonà el coratge;
i l'esglai me digué: "Per què t'esforces,
somniaador inútil?"

Després... el temple aquell perdí de vista,
i ja mai més he somniat muntar-hi.
Però a voltes, encara, per ma ruta
girant-me, el veig enfora.

El veig, i deturant-me a contemplar-lo,
ja per mi inassequible, en don indici
a l'esforçat jovent que canta i puja
les costes de la vida.

Oh vosaltres que un jorn entreu al temple,
no us deman per a mi ni una memòria;
mes ah! gravau-hi lo que jo hi volia:
el nom de nostra pàtria!

MIQUEL COSTA I LLOBERA